Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
ATHANASIOS RANTOS
prednesené 18. decembra 2025 [1]

Vec C-145/24 P

BdM Banca SpA, predtým Banca Popolare di Bari SpA
proti

Európskej komisii

„Odvolanie – Štátna pomoc – Pomoc poskytnutá talianskymi orgánmi v prospech banky Banca Tercas – Zásah fondu Fondo interbancario di tutela dei depositi (Medzibankový fond na ochranu vkladov, Taliansko) (FITD) na pokrytie strát banky Banca Tercas a podporu jej predaja banke Banca Popolare di Bari – Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/1208, ktorým sa opatrenie vyhlásilo za štátnu pomoc nezlučiteľnú s vnútorným trhom – Rozhodnutie zrušené rozsudkom z 19. marca 2019, Taliansko a i./Komisia (T-98/16, T-196/16 a T-198/16, EU:T:2019:167) – Rozsudok potvrdený na základe odvolania rozsudkom z 2. marca 2021, Komisia/Taliansko a i. (C-425/19 P, EU:C:2021:154) – Žaloba o náhradu škody – Článok 340 druhý odsek ZFEÚ – Premlčacia doba – Pojem ‚dostatočne závažné porušenie' práva Únie – Príčinná súvislosť"

Úvod

1. Svojím odvolaním sa BdM Banca SpA, predtým Banca Popolare di Bari SpA (ďalej len „odvolateľka"), domáha zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 20. decembra 2023, Banca Popolare di Bari/Komisia (T-415/21, ďalej len „napadnutý rozsudok", EU:T:2023:833), ktorým Všeobecný súd zamietol jej žalobu o náhradu škody spôsobenej rozhodnutím Komisie (EÚ) 2016/1208 z 23. decembra 2015 o štátnej pomoci SA.39451 (2015/C) (ex 2015/NN), ktorú Taliansko poskytlo banke Banca Tercas (ďalej len „rozhodnutie Tercas") [2].

2. Prejednávané odvolanie od Súdneho dvora vyžaduje, aby preskúmal klasické prvky súvisiace so žalobami o mimozmluvnú zodpovednosť Európskej únie, ako je v prvom rade začiatok plynutia premlčacej lehoty stanovenej v článku 46 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, najmä pokiaľ ide o rozlišovanie medzi „okamžitou" a „pokračujúcou" škodou, a následne prípadnú kvalifikáciu porušenia článku 107 ods. 1 ZFEÚ ako „dostatočne závažného" v zmysle článku 340 druhého odseku ZFEÚ a napokon posúdenie príčinnej súvislosti medzi vytýkaným konaním, v tomto prípade Komisii, a škodou, ktorá údajne vznikla odvolateľke, najmä v prípade možných sprievodných príčin tejto škody.

[1] Jazyk prednesu: francúzština.

[2] Ú. v. EÚ L 203, 2016, s. 1.

Okolnosti predchádzajúce sporu a napadnutý rozsudok

3. V rozhodnutí Tercas Komisia konštatovala, že zásah zo strany Fondo interbancario di tutela dei depositi (Medzibankový fond na ochranu vkladov, Taliansko) (ďalej len „FITD“), ktorý 7. júla 2014 povolila Banca d'Italia (Národná banka Talianska), v prospech banky Banca Tercas (ďalej len „Tercas“)[3], ktorej všetky aktíva mala v držbe od 1. októbra 2014 odvolateľka, predstavuje štátnu pomoc nezlučiteľnú s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktorú treba vymáhať od jej príjemcu.[4] Dňa 4. februára 2016 FITD uskutočnil „dobrovoľný“ zásah v prospech banky Tercas a 14. júla 2016 došlo k zlúčeniu banky Tercas a odvolateľky.

4. Rozsudkom Všeobecného súdu z 19. marca 2019 vo veci Taliansko a i./Komisia[5], ktorý bol v odvolacom konaní potvrdený rozsudkom Súdneho dvora z 2. marca 2021 vo veci Komisia/Taliansko a i.[6] (ďalej spoločne len „rozsudky Tercas“), bolo rozhodnutie Tercas zrušené. V nadväznosti na tieto rozsudky odvolateľka požiadala Komisiu o náhradu škody, ktorá jej údajne vznikla v dôsledku rozhodnutia Tercas, čo Komisia zamietla.

5. Všeobecný súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu odvolateľky o náhradu tejto škody. Po tom, čo konštatoval, že podmienky týkajúce sa protiprávnosti konania a existencie príčinnej súvislosti neboli splnené,[7] dospel k záveru, že túto žalobu treba zamietnuť bez toho, aby bolo potrebné preskúmať podmienku týkajúcu sa existencie škody.[8]

Konanie na Súdnom dvore a návrhy účastníkov konania

6. Dňa 26. februára 2024 odvolateľka podala proti napadnutému rozsudku odvolanie. Navrhuje, aby Súdny dvor na jednej strane zrušil napadnutý rozsudok a na druhej strane s konečnou platnosťou rozhodol vo veci a uložil Únii zastúpenej Komisiou povinnosť zaplatiť jej sumu 203,3 milióna eur ako náhradu majetkovej ujmy a primeranú sumu ako náhradu nemajetkovej ujmy, ako aj uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania, a subsidiárne vrátil vec Všeobecnému súdu.

7. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor zamietol odvolanie ako neprípustné alebo neúčinné a v každom prípade ako nedôvodné v celom rozsahu, alebo subsidiárne zamietol návrh na náhradu škody ako úplne nedôvodný, ako aj uložil odvolateľke povinnosť nahradiť trovy konania.

[3] Zásah fondu FITD zahŕňal tri opatrenia pomoci, a to po prvé príspevok vo výške 265 miliónov eur určený na pokrytie kapitálového deficitu banky Tercas, po druhé záruku vo výške 35 miliónov eur na pokrytie úverového rizika spojeného s určitými expozíciami banky Tercas a po tretie záruku vo výške 30 miliónov eur určenú na pokrytie nákladov vyplývajúcich z prvého opatrenia kvalifikovaného na daňové účely.

[4] Počas roka 2012 bola nad bankou Tercas v dôsledku pochybení zistených Národnou bankou Talianska zavedená talianskou vládou nútená správa. V dôsledku zásahu FITD bolo toto opatrenie zrušené a došlo k viacerým zvýšeniam kapitálu, najmä zo strany odvolateľky, s cieľom stabilizovať hospodársku situáciu banky Tercas.

[5] T-98/16, T-196/16 a T-198/16, ďalej len „rozsudok Všeobecného súdu Tercas“, EU:T:2019:167.

[6] C-425/19 P, ďalej len „rozsudok Súdneho dvora Tercas“, EU:C:2021:154.

[7] Na jednej strane, pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa protiprávnosti konania, ktoré sa vytýka Komisii, Všeobecný súd dospel k záveru o neexistencii dostatočne závažného porušenia právnej normy (bod 101 až 125 tohto rozsudku), keď konštatoval, že článok 107 ods. 1 ZFEÚ, na ktorý sa v tejto veci odvoláva odvolateľka, treba považovať za „právnu normu, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom“ (bod 76 až 96 napadnutého rozsudku). Na druhej strane, pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa existencie príčinnej súvislosti, Všeobecný súd zastával názor, že odvolateľka nepreukázala existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi údajne protiprávnym konaním Komisie a údajnou ujmou (body 126 až 161 uvedeného rozsudku).

[8] Všeobecný súd však rozhodol, že žaloba je premlčaná, pokiaľ ide o jednu zo zložiek ujmy uvádzaných odvolateľkou, a to tú, ktorá súvisí so škodou založenou na znížení počtu zamestnancov (bod 61 napadnutého rozsudku).

8. Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im položil Súdny dvor, boli vypočuté na pojednávaní, ktoré sa konalo 30. septembra 2025.

Analýza

9. Odvolanie obsahuje tri odvolacie dôvody, z ktorých prvý sa týka premlčania žaloby v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti v zmysle článku 46 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, pokiaľ ide o jednu zo zložiek ujmy, druhý sa týka kvalifikácie údajného porušenia článku 107 ods. 1 ZFEÚ ako „dostatočne závažného“ v zmysle článku 340 druhého odseku ZFEÚ a tretí existencie príčinnej súvislosti medzi konaním vytýkaným Komisii a škodou, ktorá údajne vznikla odvolateľke v zmysle tohto posledného uvedeného ustanovenia.

O prvom odvolacom dôvode

10. Prvý odvolací dôvod je založený na porušení článku 46 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, keďže Všeobecný súd rozhodol, že žaloba je neprípustná v rozsahu, v akom sa týka ujmy súvisiacej so znížením počtu zamestnancov. Odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že zastával názor, že táto ujma sa prejavila pri prijatí motivačného plánu zavedeného 30. decembra 2015 (ďalej len „motivačný plán“)[9] a mala okamžitú povahu[10], hoci v skutočnosti uvedená ujma nevyplývala z tohto plánu, ale z neskorších operácií, ktoré viedli ku konkrétnemu zníženiu počtu zamestnancov, a teda mala pokračujúcu povahu.[11]

11. Podľa článku 46 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie uplatniteľného na konanie pred Všeobecným súdom, v súlade s článkom 53 prvým odsekom tohto Štatútu, sa nároky vyplývajúce z mimozmluvnej zodpovednosti Únie premlčujú po uplynutí piatich rokov od udalosti, ktorá ich vyvolala.[12] Podľa judikatúry Súdneho dvora začína táto plynúť vtedy, keď sú splnené všetky podmienky, ktorým je podriadená povinnosť náhrady škody, a najmä keď je konkretizovaná škoda, ktorá sa má nahradiť.[13] Uvedená premlčacia lehota nezačína plynúť odo dňa, keď došlo k udalosti spôsobujúcej ujmu, ale od okamihu, keď bola dotknutým osobám skutočne spôsobená škoda.[14]

[9] Konkrétne išlo o dohodu uzavretú medzi odvolateľkou a odborovými organizáciami o motivačnom pláne na odchod zamestnancov, ktorého cieľom bolo znížiť počet zamestnancov o 85 osôb.

[10] Päťročná premlčacia lehota teda uplynula, keď odvolateľka podala svoju predbežnú žiadosť Komisii (pozri v tejto súvislosti body 61 a 68 napadnutého rozsudku).

[11] Podľa odvolateľky predmetná ujma sa nepociťovala bezprostredne pri uzavretí motivačného plánu (30. decembra 2015), keďže k tomuto dátumu bolo možné len odhadnúť iba výšku nákladov, ktoré bolo potrebné znášať (a ktoré boli vopred zaúčtované v priebehu účtovného roka 2015), zatiaľ čo k vyplateniu došlo neskôr, a to v čase, keď zamestnanci akceptovali tento plán navrhnutý odvolateľkou. Na rozdiel od stanoviska Komisie je tento odvolací dôvod podľa môjho názoru prípustný, keďže odvolateľka sa nesnaží dosiahnuť nové posúdenie dôkazov a skutkových okolností Všeobecným súdom (bez toho, aby namietala skreslenie skutkových okolností), ale spochybňuje právnu kvalifikáciu týchto skutkových okolností, keďže Všeobecný súd v podstate kvalifikoval údajnú škodu ako „okamžitú“, ale nie „pokračujúcu“.

[12] Ako pripomenul Všeobecný súd v bode 29 napadnutého rozsudku, úlohou tejto lehoty je na jednej strane zabezpečiť ochranu práv poškodenej osoby, aby táto osoba mala dostatok času na získanie relevantných informácií na prípadné podanie žaloby, a na druhej strane zabrániť tomu, aby táto poškodená osoba mala možnosť neobmedzene zdržiavať uplatnenie svojho nároku na náhradu škody. Všeobecný súd v tomto zmysle citoval rozsudky z 8. novembra 2012, Evropaïki Dynamiki/Komisia (C-469/11 P, EU:C:2012:705, bod 33 a citovaná judikatúra), a zo 7. júla 2021, Bateni/Rada (T-455/17, EU:T:2021:411, bod 62 a citovaná judikatúra).

[13] Pozri najmä rozsudky z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia (C-282/05 P, EU:C:2007:226, bod 29), ako aj z 8. novembra 2012, Evropaïki Dynamiki/Komisia (C-469/11 P, EU:C:2012:705, bod 34 a citovaná judikatúra).

[14] Pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia (C-282/05 P, EU:C:2007:226, bod 30), a z 28. februára 2013, Inalca a Cremonini/Komisia (C-460/09 P, EU:C:2013:111, bod 60).

12. V bode 61 napadnutého rozsudku sa Všeobecný súd obmedzil na konštatovanie, že škoda zo zníženia počtu zamestnancov vyplýva z motivačného plánu, ktorý bol prijatý 30. decembra 2015, a teda že premlčacia doba v čase, keď odvolateľka podala Komisii predbežnú žiadosť o náhradu škody už uplynula, pričom neposkytol ďalšie vysvetlenia, pokiaľ ide o povahu predmetnej škody.

13. V tejto súvislosti konštatujem, že vzhľadom na to, že motivačný plán má záväzný charakter, údajná ujma vznikla v danom okamihu,[15] pričom skutočnosť, že tento plán bol realizovaný s časovým oneskorením, nie je relevantná.[16] Pod pojmom „pokračujúca škoda“ sa totiž rozumie škoda, ktorá nenastane v rámci jednej udalosti, ale ktorá vzniká a rozvíja sa postupne, pričom jej rozsah sa zvyšuje úmerne s plynutím času.[17] Inými slovami, príčinou škody nie je jednorazová udalosť, ale pretrvávajúca situácia, zatiaľ čo v danom prípade údajná škoda zostáva od prijatia motivačného plánu nezmenená.

14. Je pravda, že v čase prijatia motivačného plánu odvolateľka nebola schopná vyčísliť presnú výšku ujmy, ktorá sa mohla meniť v závislosti od úspechu alebo neúspechu tohto plánu. V tom čase však mohla odhadnúť maximálnu výšku údajnej ujmy a vyčleniť prostriedky potrebné na riešenie tejto možnosti. Okrem toho článok 340 druhý odsek ZFEÚ nebráni tomu, aby bol na Súdny dvor podaný návrh s cieľom v zásade s dostatočnou istotou konštatovať zodpovednosť Únie z dôvodu bezprostrednej a predvídateľnej škody, aj keď ešte nemožno škodu presne vyčísliť.[18]

15. Okrem toho aj za predpokladu, ako to urobila odvolateľka, že údajná ujma sa začala prejavovať „od prvej výplaty“ alebo že jej účinky sa postupne prejavovali v rozsahu, v akom zamestnanci akceptujú motivačný plán, tieto okolnosti neznamenajú to, že túto ujmu možno kvalifikovať ako „pokračujúcu“. Podľa môjho názoru v takejto situácii na jednej strane neexistuje žiadny právny základ, ktorý by umožňoval rozlišovať medzi prvou výplatou a nasledujúcimi výplatami,[19] a na druhej strane by uvedená škoda skôr pozostávala zo súboru škôd spojených s postupným akceptovaním motivačného plánu zamestnancami, pričom na každého z nich sa vzťahuje jeho vlastná premlčacia lehota.

16. V tejto súvislosti však, ako uvádza Komisia vo svojich písomných podaniach, stačí uviesť, že odvolateľka svoj návrh na náhradu škody vymedzila odkazom na tvorbu rezerv uvedenú v súvahe z 31. decembra 2015 a nepredložila nijaký dôkaz týkajúci sa rôznych okamihov, keď zamestnanci akceptovali motivačný plán navrhnutý odvolateľkou.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené sa domnievam, že prvý odvolací dôvod treba zamietnuť.

[15] V rámci svojej žaloby v prvostupňovom konaní odvolateľka v podstate uznáva, že náklady súvisiace s týmto plánom boli „ocenené jednorazovo a vopred za rozpočtový rok 2015“, pričom „v skutočnosti vznikli v nasledujúcich rokoch“.

[16] Okrem toho odvolateľka nemala ťažkosti pri vyčíslení tejto škody na základe sumy zaúčtovanej k 31. decembru 2015.

[17] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. februára 2013, Inalca a Cremonini/Komisia (C-460/09 P, EU:C:2013:111, bod 80, ako aj citovanú judikatúru). Pozri tiež BARANOWSKA N., MACHNIKOWSKI, P.: European Union. In: *Prescription in tort law: analytical and comparative perspectives*. Cambridge: Intersentia, 2020, s. 706; ako aj DIMITROVA, Y., PICOD, F.: La prescription dans l'action en responsabilité contre l'Union européenne. In: *Revue des affaires européennes*, 2021, č. 4, s. 858.

[18] Pozri najmä návrhy generálneho advokáta Jääskinen vo veci Inalca a Cremonini/Komisia (C-460/09 P, EU:C:2012:632, bod 45, ako aj citovanú judikatúru).

[19] Okrem toho pozorujem určitú formu rozporu v tvrdeniach odvolateľky, ktorá po tom, čo tvrdila, že predmetnú ujmu nemožno vypočítať, ale jednoducho odhadnúť pri prijatí motivačného plánu, tvrdí, že údajná ujma začala vyvolávať účinky až od prvej výplaty, teda odo dňa, keď túto ujmu nebolo možné definitívne vypočítať.

O druhom odvolacom dôvode

18. Druhý odvolací dôvod je založený na porušení článku 340 druhého odseku ZFEÚ v rozsahu, v akom Všeobecný súd vylúčil, že protiprávne konanie Komisie predstavuje „dostatočne závažné porušenie“ práva Únie, a nesprávne uplatnil kritérium závažného a zjavného porušenia tohto práva. Podľa odvolateľky jednak Komisia nedisponovala žiadnou mierou voľnej úvahy pri posudzovaní, či zásah FITD v prospech banky Tercas predstavoval štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, alebo v každom prípade disponovala obmedzenou mierou voľnej úvahy, a jednak Všeobecný súd nemal zohľadniť skutkovú a právnu zložitosť veci, ktorá bola predmetom rozhodnutia Tercas, alebo v každom prípade mal túto zložitosť v prejednávanej veci vylúčiť.

19. V napadnutom rozsudku Všeobecný súd rozhodol, že napriek nesprávnemu posúdeniu, ktoré možno Komisii pripísať, [20] sa nedopustila dostatočne závažného porušenia článku 107 ods. 1 ZFEÚ z dôvodu, že pochybenie, ktorého sa dopustila, nebolo cudzie bežnému, prezieravému a starostlivému konaniu inštitúcie zodpovednej za zabezpečenie uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže. [21]

20. Na úvod pripomínam, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom, ktoré patrí medzi podmienky vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie, je preukázané, ak zahŕňa zjavné a závažné prekročenie hraníc voľnej úvahy dotknutou inštitúciou. [22] Identifikácia takéhoto prekročenia teda predpokladá zistenie pochybenia, ktorého by sa za podobných okolností nedopustil primerane prezieravý a starostlivý správny orgán. [23]

21. Okrem toho na a účely určenia, či sa má porušenie právnej normy Únie považovať za dostatočne závažné, treba odkázať na oblasť, podmienky, ako aj kontext, v ktorom inštitúcia koná, pričom skutočnosti, ktoré treba v tejto súvislosti zohľadniť, patrí najmä stupeň jasnosti a presnosti porušeného pravidla, ako aj rozsah miery voľnej úvahy, ktorý táto norma ponecháva orgánu Únie, zložitosť situácie, ktorú treba upraviť, ťažkosti pri uplatňovaní alebo výklade predpisov, ako aj ospravedlniteľnosť alebo neospravedlniteľnosť prípadného nesprávneho právneho posúdenia. [24]

22. V tejto súvislosti rozsah miery voľnej úvahy, ktorú porušená právna norma ponecháva orgánu Únie, je len jednou z viacerých skutočností, ktoré treba zohľadniť na účely určenia, či sa tento orgán dopustil dostatočne závažného porušenia tejto normy. Hoci ide o relevantnú skutočnosť, ktorú treba preskúmať vo všetkých prípadoch, skutočnosť, že porušené ustanovenie neponecháva žiadnu mieru voľnej úvahy, nemusí nevyhnutne znamenať, že porušenie tohto ustanovenia je dostatočne závažné. V závislosti od okolností každej veci totiž možno zohľadniť aj ďalšie

[20] Podľa Všeobecného súdu nezákonnosť rozhodnutia Tercas vyplývala z pojmového omylu, ktorý je spojený so zámenou podmienky týkajúcej sa pripísateľnosti pomoci a podmienky týkajúcej sa štátnych prostriedkov, ako aj z toho, že Komisia nepredložila a nepodporila dostatočné dôkazy, ktoré by mohli preukázať, že sporné opatrenie je pripísateľné štátu (pozri v tejto súvislosti bod 115 napadnutého rozsudku).

[21] Pozri body 114 až 123 napadnutého rozsudku.

[22] Pozri rozsudok z 11. januára 2024, Dyson a i./Komisia (C-122/22 P, ďalej len „rozsudok Dyson“, EU:C:2024:11, bod 48, ako aj citovaná judikatúra). Cieľom požiadavky dostatočne závažného porušenia práva Únie je bez ohľadu na povahu dotknutého nezákonného aktu zabrániť tomu, aby hrozba povinnosti nahradiť škodu, ktorú údajne utrpeli dotknutí jednotlivci, neobmedzovala schopnosť príslušnej inštitúcie v plnom rozsahu a vo všeobecnom záujme vykonávať svoje právomoci, a to jednak v legislatívnej oblasti alebo v oblasti zahrňujúcej rozhodnutia hospodárskej politiky a jednak vo sfére administratívnych právomocí tejto inštitúcie, avšak bez toho, aby jednotlivci museli znášať dôsledky závažných a neospravedlniteľných porušení povinností (pozri v tomto zmysle rozsudok Všeobecného súdu z 3. marca 2010, Artegodan/Komisia, T-429/05, EU:T:2010:60, bod 55 a citovaná judikatúra).

[23] Pozri rozsudok Dyson (bod 49 a citovaná judikatúra).

[24] Pozri rozsudok Dyson (body 50 a 51 a citovaná judikatúra).

skutočnosti vzhľadom na kontext, v ktorom došlo k zistenému porušeniu. Porušenie právnej normy, ktorá neponecháva dotknutému orgánu žiadnu mieru voľnej úvahy, sa preto s prihliadnutím na okolnosti každej veci nemusí javiť ako zjavné, a teda dostatočne závažné, najmä ak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, ktorý je ospravedlniteľný s ohľadom na výkladové ťažkosti prepisu obsahujúceho túto normu. [25]

23. Kritérium zodpovednosti uplatňované Súdnym dvorom tak zahŕňa na jednej strane subjektívny prvok týkajúci sa miery voľnej úvahy inštitúcie a na druhej strane objektívne prvky súvisiace s kontextom. [26] Hoci v určitých situáciách môže samotné porušenie práva Únie viesť k preukázaniu, že došlo k dostatočne závažnému porušeniu, ak porušená norma ponecháva orgánu Únie, ktorý sa dopustil tohto porušenia, len obmedzenú, či dokonca žiadnu mieru voľnej úvahy, [27] takéto konštatovanie môže vyplývať len zo súhrnu okolností, ktoré toto porušenie sprevádzajú, ak z preskúmania týchto okolností nevyplýva žiadna iná relevantná skutočnosť, ktorá by viedla k vylúčeniu zjavnej a závažnej povahy prekročenia tejto hranice voľnej úvahy. [28]

24. V prejednávanej veci bolo v rozsudkoch Tercas rozhodnuté, že nezákonnosť rozhodnutia Tercas vyplýva v podstate z dvoch pojmových omylov, z ktorých prvý je spojený so zámenou podmienky týkajúcej sa pripísateľnosti pomoci a podmienky týkajúcej sa štátnych prostriedkov [29] a druhý s posúdením podmienky pripísateľnosti pomoci, ktorú v prejednávanej veci poskytol súkromný subjekt, štátu prostredníctvom toho istého postupu uplatneného v prípade, že pomoc poskytuje verejný podnik. [30]

25. Pokiaľ ide v prvom rade o zámenu medzi podmienkou pripísateľnosti pomoci a podmienkou týkajúcou sa štátnych prostriedkov, konštatujem, že Komisia v rozhodnutí Tercas nerozlišovala medzi týmito dvoma podmienkami, pretože nepriame dôkazy súvisiace s uvedenými podmienkami boli podľa nej rovnaké.

[25] Pozri rozsudok Dyson (body 52 a 53, ako aj citovaná judikatúra). Pozri tiež WILDEMEERSCH, J.: Section 2 – Les conditions du recours en responsabilité. In: *Contentieux de la légalité des actes de l'Union européenne*. Bruxelles: Bruylant, 2019, s. 466 – 479, ako aj NICOLAIDES P.: The discretion of competition authorities and their liability for damage they cause with erroneous decisions. In: *European Competition Law Review*, 2024, vol. 45, č. 7, s. 308 – 316.

[26] Pozri v tomto zmysle LENAERTS, K. a i.: *EU Procedural Law*. 2. ed., Oxford University Press, 2023, s. 501. Podľa týchto autorov kritérium zodpovednosti uplatňované súdmi Únie zahŕňa subjektívny prvok súvisiaci s diskrečnou právomocou, ktorú má inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra, pričom sa zohľadňujú faktory, akými sú najmä zložitosť situácií, ktoré sa majú upraviť, ťažkosti pri uplatňovaní alebo výklade právnych predpisov, miera jasnosti a presnosti pravidla práva Únie, ktoré bolo porušené, a neospravedlniteľná alebo úmyselná povaha pochybenia.

[27] Súdny dvor napríklad konštatoval, že na preukázanie dostatočne závažného porušenia práva Únie, ktoré môže zakladať mimozmluvnú zodpovednosť Únie, môže postačovať samotné porušenie tohto práva v prípade, keď Komisia – hoci bola povinná vrátiť podniku sumu predbežne zaplatenej pokuty spolu s úrokmi z omeškania v nadväznosti na zrušenie rozhodnutia, ktorým konštatovala, že tento podnik porušil článok 101 ZFEÚ – tieto úroky nevyplatila (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. januára 2021, Komisia/Printeos, C-301/19 P, EU:C:2021:39, body 104 a 105).

[28] Pozri rozsudok Dyson (bod 54). Inými slovami, nevyplýva nijaká automatická väzba medzi neexistenciou priestoru na voľnú úvahu dotknutej inštitúcie a kvalifikáciou pochybenia ako dostatočne závažného porušenia práva Únie. Aj keď je rozsah voľnej úvahy dotknutej inštitúcie rozhodujúcim prvkom, nemožno ho považovať za výlučné kritérium (pozri v tomto zmysle rozsudok Všeobecného súdu z 3. marca 2010, Artegodan/Komisia, T-429/05, EU:T:2010:60, body 59 a 60, ako aj citovaná judikatúra).

[29] V bode 70 rozsudku Všeobecného súdu Tercas Všeobecný súd v podstate vytýka Komisii, že sa v prejednávanej veci nesnažila jasne odlíšiť pripísateľnosť opatrenia štátu od otázky, či toto opatrenie bolo poskytnuté zo štátnych prostriedkov, ktoré predstavujú odlišné a kumulatívne podmienky. Súdny dvor sa v rozsudku vo veci Tercas k tomuto aspektu nevyjadril, ale preskúmal iba podmienku pripísateľnosti sporných opatrení talianskym orgánom (pozri bod 64 tohto rozsudku).

[30] Z bodov 87 až 90 rozsudku Všeobecného súdu Tercas, ako boli potvrdené v bode 67 rozsudku Súdneho dvora Tercas, vyplýva, že Komisia sa nemohla opierať o nepravdepodobnosť neexistencie vplyvu a účinnej kontroly orgánov verejnej moci nad súkromnoprávnym subjektom poskytujúcim pomoc, ale bola povinná uviesť a podložiť dostatočné nepriame dôkazy takej povahy, aby sa preukázalo, že dotknuté opatrenie pomoci bolo prijaté pod vplyvom alebo pod účinnou kontrolou orgánov verejnej moci. Komisia v podstate nezohľadnila neexistenciu „kapitálového prepojenia" medzi dotknutým subjektom a štátom (pozri bod 73 rozsudku Súdneho dvora Tercas).

26. V tejto súvislosti konštatujem, že nie je nezvyčajné, že Komisia, podobne ako súdy Únie, posudzuje niektoré kritériá, ktoré tvoria štátnu pomoc, spoločne, ak sú preskúmané skutkové okolnosti spoločné pre tieto podmienky.[31] To platí najmä v prípade podmienok týkajúcich sa výhody pre príjemcu a selektivity opatrenia (napríklad pokiaľ ide o daňovú pomoc)[32], podmienok narušenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi[33] a, pokiaľ je to v danom prípade relevantné, podmienok pripísateľnosti opatrenia štátu a použitia štátnych zdrojov.[34]

27. Pokiaľ ide v druhom rade o posúdenie podmienky pripísateľnosti pomoci štátu, je pravda, že ako vyplýva z rozsudkov Tercas[35], Komisia sa v prejednávanej veci nemohla opierať o *nepravdepodobnosť neexistencie vplyvu a účinnej kontroly orgánov verejnej moci* nad FITD, ale bola povinná preukázať, že predmetné opatrenie pomoci bolo *prijaté pod vplyvom alebo skutočnou kontrolou orgánov verejnej moci*. Podľa súdov Únie Komisia v podstate uplatnila nesprávny postup.

28. Vzhľadom na to sa domnievam, že za daných okolností bola Komisia povinná preskúmať zložitý súbor nepriamych dôkazov, aby mohla stanoviť mieru zapojenia verejných orgánov do procesu prijímania opatrení, ktoré boli poskytnuté subjektom ako je FITD, ktorého „súkromný“ charakter nebol na prvý pohľad zrejmý, najmä vzhľadom na jeho hybridný charakter a prepojenie s Národnou bankou Talianska.[36] Ako správne uznal Všeobecný súd v bode 120 napadnutého rozsudku, Komisia mala uplatniť pojem „štátna pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ v mimoriadne zložitom právnom a skutkovom kontexte, v ktorom opatrenia pomoci poskytol súkromnoprávny subjekt, a teda posúdiť okolnosti a faktory umožňujúce vyvodiť pripísateľnosť opatrenia, skutkový a právny kontext vnútroštátnych opatrení uvedených v rozhodnutí Tercas, účasť zástupcov štátu v rôznych fázach zásahu a verejný mandát udelený FITD.

29. Hoci pojem „štátna pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je objektívnym pojmom, výklad jeho kritérií, ktoré ho tvoria môže, aj keď nevyžaduje komplexné skutkové alebo ekonomické posúdenie[37], vyvolať, ako v tomto prípade, zložité právne otázky.[38] Aj napriek neexistencii miery

[31] Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, samotný výpočet prvkov tvoriacich štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa líši podľa toho, či sú niektoré z týchto prvkov podľa okolností predmetom spoločného posúdenia. Na základe najpodrobnejšieho výpočtu možno rozlíšiť nasledujúce prvky: pripísateľnosť opatrenia štátu a použitie štátnych zdrojov (pozri najmä rozsudok z 2. marca 2021, Komisia/Taliansko a i., C-425/19 P, EU:C:2021:154, bod 58, ako aj citovaná judikatúra); ekonomická výhoda pre príjemcu (pozri najmä rozsudok z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, bod 84, ako aj citovaná judikatúra); selektívnosť opatrenia (pozri najmä rozsudok z 10. septembra 2024, Komisia/Írsko a i., C-465/20 P, EU:C:2024:724, bod 75, ako aj citovaná judikatúra); narušenie hospodárskej súťaže (pozri najmä rozsudok z 19. septembra 2000, Nemecko/Komisia, C-156/98, EU:C:2000:467, bod 33 a citovaná judikatúra) a prekážka v obchode medzi členskými štátmi (pozri najmä rozsudok zo 7. marca 2024, Fallimento Esperia a GSE, C-558/22, EU:C:2024:209, bod 64, ako aj citovaná judikatúra).

[32] Pozri najmä rozsudok z 21. decembra 2016, Komisia/World Duty Free Group a i. (C-20/15 P a C-21/15 P, EU:C:2016:981, bod 53, ako aj citovaná judikatúra).

[33] Pozri najmä rozsudok z 27. júna 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania (C-74/16, EU:C:2017:496, bod 78).

[34] Napríklad v rozsudku Súdneho dvora Tercas tento súd vo svojom odkaze na judikatúru spresnil, že kvalifikácia „štátnej pomoci“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ predpokladá splnenie štyroch podmienok, z ktorých prvou je „existencia zásahu zo strany štátu alebo zo štátnych prostriedkov“ (pozri bod 57 tohto rozsudku).

[35] Pozri body 87 až 89 rozsudku Všeobecného súdu Tercas a body 65 až 67 rozsudku Súdneho dvora Tercas.

[36] Fond FITD bol podľa definície Komisie súkromným subjektom, ktorý udržiaval veľmi úzky vzťah s verejnou mocou, najmä svojím zložením, poslaním, organizáciou, genézou a vývojom opatrenia (pozri v tomto zmysle body 121 až 131 rozhodnutia Tercas).

[37] To platí najmä v prípade uplatňovania „zásady súkromného investora“ v rámci preskúmania podmienky výhody pre príjemcu (pozri napríklad rozsudok z 11. novembra 2021, Autostrada Wielkopolska/Komisia a Poľsko, C-933/19 P, EU:C:2021:905, bod 116, ako aj citovaná judikatúra).

[38] Pozri napríklad MEROLA, M., CALIENTO, F.: Is the notion of aid broadening or shrinking over time, and if so, why? A subjective view on the rationale of the case law. In: *EU State Aid Law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2020, s. 18 – 53. Títo autori uvádzajú viacero príkladov, ktoré poukazujú na ťažkosti spojené s definíciou štátnej pomoci, najmä pokiaľ ide o pojem štátnych zdrojov (pozri najmä s. 26 – 31) a v poslednom čase tiež konštatujú nedávny nárast vecí, v ktorých Súdny dvor zrušil rozsudky Všeobecného súdu.

voľnej úvahy môže preskúmanie skutkového stavu už vzhľadom na svoju povahu spôsobiť ťažkosti pri výklade a najmä pri uplatňovaní príslušných právnych pojmov a viesť k pojmovým omylom, ako sú tie, ktoré sa v tejto veci vytýkajú Komisii. [39]

30. Preto sa domnievam, že hoci Komisia v prejednávanej veci disponovala obmedzenou, či dokonca žiadnou mierou voľnej úvahy, zložitosť situácie, ktorú skúmala, je naďalej relevantná na účely overenia, či sa táto inštitúcia dopustila dostatočne závažného porušenia práva Únie. [40] Relevantným kritériom na posúdenie existencie „dostatočne závažného porušenia" je preto v každom prípade kritérium správania správneho orgánu s náležitou starostlivosťou.

31. Z toho vyplýva, že pochybenia, ktorých sa dopustila Komisia v prejednávanej veci, možno kvalifikovať ako „jednoduché nesprávne posúdenie", ktoré ako také nemôže stačiť na prijatie záveru o existencii zjavného a závažného porušenia práva Únie – alebo inými slovami, pochybenie, ktorého by sa za podobných okolností nedopustil primerane prezieravý a starostlivý správny orgán – v dôsledku ktorého by mohla byť založená zodpovednosť Únie. [41]

32. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem druhý odvolací dôvod zamietnuť.

O treťom odvolacom dôvode

33. Tretí odvolací dôvod je založený na porušení článku 340 druhého odseku ZFEÚ, ako aj článku 91 písm. e) a článku 96 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, keď Všeobecný súd dospel k záveru, že neexistuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním Komisie a údajnou škodou, teda zhoršení dôvery klientov v žalobkyňu. [42]

34. Podľa judikatúry Súdneho dvora sa podmienka týkajúca sa existencie príčinnej súvislosti v podstate týka existencie dostatočne priamej príčinnej súvislosti medzi konaním inštitúcií Únie a škodou, pričom túto súvislosť musí preukázať žalobca tak, že vytýkané konanie musí byť rozhodujúcou príčinou ujmy. [43]

[39] V tejto súvislosti je dôležité poznamenať, že rozsudok Súdneho dvora Tercas bol vyhlásený v rozhodovacom zložení veľkej komory.

[40] Pozri body 23 a 24 vyššie. V takýchto situáciách by totiž požiadavka *dostatočne závažného* porušenia práva Únie bola zbavená potrebného účinku, ak by akékoľvek porušenie, ktorého sa dopustila Komisia, podobne ako každý orgán verejnej správy, ktorý koná v oblasti svojej odbornosti, stačilo na splnenie tejto požiadavky.

[41] V súlade s pripomienkami Komisie prednesenými na pojednávaní ide o situáciu, v ktorej sa Komisia dopustila pochybenia (a v tomto ohľade priznala svoju *mea culpa*), ktorá však nejde nad rámec toho, čo sa očakáva od starostlivého správneho orgánu (a v takom prípade by mala priznať svoju *mea maxima culpa*).

[42] Pozri body 132 až 161 napadnutého rozsudku.

[43] Pozri najmä rozsudok z 27. apríla 2023, Fondazione Cassa di Risparmio di Pesaro a i./Komisia (C-549/21 P, EU:C:2023:340, bod 114, ako aj citovaná judikatúra). Pozri v tomto zmysle tiež LENAERTS, K. a i.: *EU Procedural Law*. 2. ed., Oxford University Press, 2023, s. 512 – 514. Ako uvádzajú títo autori, v judikatúre Súdneho dvora neexistuje štandardná formulácia, pokiaľ ide o túto požiadavku, ktorú súdy Únie vyjadrujú rôznymi spôsobmi, pričom základnou myšlienkou je, že Únia zodpovedá len za škody, ktoré sú priamym dôsledkom protiprávnych aktov alebo konaní jej inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr (pozri tiež WILDEMEERSCH, J.: Section 2 – Les conditions du recours en responsabilité. In: *Contentieux de la légalité des actes de l'Union européenne*. Bruxelles: Bruylant, 2019, s. 484 – 487). Okrem toho niektorí autori rozlišujú na jednej strane medzi pojmom „skutková príčinná súvislosť", ktorý odpovedá na otázku, či je protiprávne konanie *conditio sine qua non* uvádzanej škody, a na druhej strane „právnou príčinnou súvislosťou", ktorý ukladá dodatočné požiadavky na vylúčenie zodpovednosti inštitúcií alebo orgánov Únie za príliš vzdialenú škodu tým, že vyžaduje, aby škoda dostatočne priamo vyplývala z protiprávneho konania, aby existovala dostatočne priama príčinná súvislosť medzi konaním a škodou alebo aby konanie bolo rozhodujúcou príčinou škody (pozri v tomto zmysle BIONDI, A., FARLEY, M.: *The right to damages in European law*. In: Kluwer Law International, 2009, s. 146 – 154). Rovnaké rozlíšenie prevzala generálna advokátka Čapeta vo svojich návrhoch vo veci WS a i./Frontex (Spoločná návratová operácia) (C-679/23 P, EU:C:2025:427, body 101 až 109). Pozri tiež, pokiaľ ide o porovnávaciu štúdiu rôznych prístupov k príčinnej súvislosti v rôznych štátoch Európskej únie, INFANTINO, M., ZERVOGIANNI, E.: The European Ways to Causation. In: *Causation in European Tort Law*. Cambridge University Press, 2017, s. 85 – 128, ako aj BUSSANO, M., SEBOK, A., J., INFANTINO, M.: Causation. In: *Common Law and Civil Law Perspectives on Tort Law*. *Oxford Academic, online edition*, 2022, s. 177 – 212.

35. V prejednávanej veci odvolateľka Všeobecnému súdu v prvom rade vytýka, že na účely vylúčenia existencie príčinnej súvislosti medzi konaním Komisie a zložkami škody týkajúcimi sa straty klientov rozhodol, že neodlíšila svojich vlastných klientov od klientov banky Tercas, ani nespresnila hodnotu, ktorú možno pripísať každému z nich.

36. Na rozdiel od toho, čo tvrdí odvolateľka, sa však Všeobecný súd neobmedzil na konštatovanie, že žalobkyňa neodlíšila svojich vlastných klientov od klientov banky Tercas, ale rozhodol, že nepredložila ani žiadne konkrétne argumenty, ktoré by umožnili určiť, či strata klientov a priamych vkladov banky Tercas je pripísateľná rozhodnutiu Tercas [44], čo odvolateľka nespochybnila.

37. V každom prípade Všeobecný súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že rozhodnutia klientov odvolateľky, ktoré mali spôsobiť údajnú ujmu, boli prijaté na základe posúdenia a vyhodnotenia, ktoré títo klienti vykonali so zreteľom na svoje finančné záujmy, a to s ohľadom na tieto okolnosti: v prvom rade z rozhodnutia Tercas pre klientov odvolateľky nevyplývala žiadna právna povinnosť, ďalej toto rozhodnutie neobsahovalo žiadny prvok, ktorý by naznačoval, že odvolateľka nebola schopná prijať alternatívne opatrenia v prospech banky Tercas alebo ktorý by mal znížiť dôveryhodnosť odvolateľky a dôveru jej klientov, a napokon talianska vláda a odvolateľka už po oznámení rozhodnutia Tercas uviedli, že dobrovoľné intervenčné opatrenia už boli pripravené, a preto z rozhodnutia Tercas nevyplývajú žiadne nepriaznivé účinky. [45]

38. V tejto súvislosti sa odvolateľka obmedzuje na kritiku záverov Všeobecného súdu bez toho, aby preukázala, že sú založené na nesprávnom právnom posúdení alebo na skreslení skutkových okolností alebo dôkazov.

39. V druhom rade odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že sa nesprávne odvolával na rozsudok Fondazione Cassa di Risparmio di Pesaro a i./Komisia [46].

40. V tejto súvislosti stačí uviesť, že Všeobecný súd odkázal na tento rozsudok len na účely zamietnutia tvrdenia odvolateľky, podľa ktorého tento rozsudok potvrdil jej stanovisko, a dospel k záveru, že uvedený rozsudok nepostačuje na preukázanie existencie príčinnej súvislosti. Kritika vyjadrená odvolateľkou preto nemôže spochybniť posúdenie Všeobecného súdu, ktorý sa na tomto rozsudku nezakladá.

41. V treťom rade odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že konštatoval, že k údajnej škode prispeli rôzne faktory.

42. V tejto súvislosti pripomínam, že podľa judikatúry Súdneho dvora je potrebné, aby uvádzaná ujma bola skutočne zapríčinená vytýkaným konaním inštitúcií. Aj v prípade, že inštitúcie Únie prípadne prispeli k ujme, ktorej náhrada sa požaduje, toto prispenie môže byť veľmi vzdialené

[44] Pozri bod 137 napadnutého rozsudku.

[45] Pozri body 138 až 141 napadnutého rozsudku.

[46] Rozsudok z 27. apríla 2023 (C-549/21 P, EU:C:2023:340). Odvolateľka najmä zdôrazňuje, že na rozdiel od veci, ktorá bola predmetom tohto rozsudku, a v ktorej Komisia údajne vyvíjala nátlak na talianske orgány, bez toho aby súvisel s konkrétnym opatrením, Komisia v tejto veci prijala záväzné rozhodnutie.

z dôvodu iných faktorov, ako je zodpovednosť tretích osôb alebo prípadne odvolateľov.[47] Okrem toho hoci otázka existencie príčinnej súvislosti medzi škodovou udalosťou a škodou je otázkou právnou, a z toho dôvodu podlieha preskúmaniu Súdnym dvorom v rámci odvolania,[48] skutkové posúdenie príčinnej súvislosti vykonané Všeobecným súdom naopak nepatrí do právomoci Súdneho dvora v rámci odvolania, okrem prípadov skreslenia skutkových okolností alebo dôkazov.[49] Takéto skreslenie možno zohľadniť len vtedy, ak z dokumentov uvedených v spise jasne vyplýva, že hodnotenie existujúcich dôkazov sa javí ako zjavne nesprávne, bez toho, aby bolo potrebné pristúpiť k novému posúdeniu skutkového stavu a dôkazov.[50]

43. V prejednávanej veci odvolateľka spochybňuje štyri z piatich skutočností, ktoré Všeobecný súd zohľadnil v bodoch 144 až 149 napadnutého rozsudku s cieľom vylúčiť existenciu príčinnej súvislosti medzi konaním Komisie a údajnou ujmou, a to po prvé existenciu strát vykázaných v súvahe za rok 2015, po druhé neposkytnutie informácií investorom, ktoré viedlo k uplatneniu správnych sankcií a trestnému vyšetrovaniu, po tretie skutočnosť, že banka Tercas už v roku 2013 zlyhávala, a po štvrté okolnosť, že náklady spôsobené opatreniami na zmiernenie údajných negatívnych účinkov rozhodnutia Tercas neboli pripísateľné tomuto rozhodnutiu.[51]

44. Na úvod sa domnievam, že na rozdiel od tvrdení odvolateľky sa účinok potenciálnych sprievodných príčin nemusí nevyhnutne obmedzovať na vyčíslenie náhrady škody, ale prípadne môže ovplyvniť samotnú existenciu príčinnej súvislosti medzi vytýkaným konaním a údajnou ujmou.

45. Po prvé, pokiaľ ide o straty vykázané v súvahe za rok 2015, odvolateľka tvrdí, že podľa jej vlastných odborníkov mohli tieto straty prispieť nanajvýš k pomernej časti straty zákazníkov, ktorú títo odborníci vyčíslili na 50 %.[52] Nepreukázala však, že napadnutý rozsudok je poznačený skreslením skutkových okolností alebo dôkazov, a nespochybňuje ani ostatné súvislosti, ktoré Všeobecný súd v tomto ohľade zohľadnil, a to v prvom rade skutočnosť, že od akvizície banky Tercas v priebehu roka 2014 sa finančné ukazovatele odvolateľky neustále zhoršovali a že zníženie menovitej hodnoty akcií tejto spoločnosti, o ktorom sa rozhodlo v reakcii na schválenie výročnej správy odvolateľky za rok 2015 (konkrétne 24. apríla 2016) a súčasne s ním, spôsobilo nespokojnosť jej klientov,[53] ďalej konštatovanie, že odvolateľka už pred prijatím rozhodnutia Tercas, najmä v období od decembra 2014 do decembra 2015, prišla o 4,9 % svojich priamych

[47] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. marca 2010, Trubowest Handel a Makarov/Rada a Komisia (C-419/08 P, EU:C:2010:147, bod 59, ako aj citovaná judikatúra). Pojem „dostatočne priama príčinná súvislosť“ je totiž judikatúrou súdov Únie vykladaný reštriktívne, ako to potvrdzuje najmä Všeobecný súd, keď rozhodol, že samotná skutočnosť, že údajne protiprávne konanie dotknutej inštitúcie alebo orgánu Únie predstavovalo nevyhnutnú podmienku (*conditio sine qua non*) vzniku škody v tom zmysle, že by v prípade neexistencie tohto konania nevznikla, nestačí na preukázanie dostatočne priamej príčinnej súvislosti v zmysle tejto judikatúry (pozri najmä rozsudok Všeobecného súdu z 23. mája 2019, Remag Metallhandel a Jaschinsky/Komisia, T-631/16, EU:T:2019:352, bod 52, ako aj citovaná judikatúra). Pozri tiež HAVU, K., KURKI-SUONIO, S.: Damages Liability of the EU for Harm Caused by Excessive Duration of Court Proceedings. In: *European Public Law*, 2021, vol. 27, č. 2, s. 305 – 330.

[48] Pozri najmä rozsudok zo 16. júla 2009, Komisia/Schneider Electric (C-440/07 P, EU:C:2009:459, bod 192).

[49] Pozri najmä rozsudok z 19. októbra 2017, Agriconsulting Europe/Komisia (C-198/16 P, EU:C:2017:784, bod 22).

[50] Pozri najmä v tomto zmysle rozsudok z 1. augusta 2025, Francúzsko a Komisia/CWS Powder Coatings a i. (C-71/23 P a C-82/23 P, EU:C:2025:601, bod 67, ako aj citovaná judikatúra).

[51] Na druhej strane odvolateľka nespochybňuje posúdenie Všeobecného súdu uvedené v bode 148 napadnutého rozsudku, podľa ktorého žalobkyňa nevysvetlila, prečo jej rozhodnutie Tercas zabránilo získať nových klientov, keďže o dobrovoľnom zásahu (ktorý nahradil zásah FITD v prospech banky Tercas a ktorý nebol povolený týmto rozhodnutím) sa rozhodlo už dva mesiace po uvedenom rozhodnutí. Pochybujem však, že tento jediný prvok môže byť základom pre posúdenie Všeobecného súdu týkajúce sa sprievodných príčin údajnej ujmy.

[52] Odvolateľka tým sama pripúšťa existenciu dodatočného faktora, ktorý mohol prispieť k údajnej ujme.

[53] Pozri bod 144 napadnutého rozsudku.

vkladov,[54] napokon okolnosť, že reforma družstevných bánk, ktorú sama odvolateľka označila za jeden z dôvodov, pre ktoré musela prehodnotiť svoj obchodný plán na roky 2015 – 2019 a nahradiť ho novým plánom na roky 2016 – 2020, tiež prispela k oslabeniu dôvery jej klientov.[55]

46. Po druhé, pokiaľ ide o skutočnosť, že podľa odvolateľky boli sankcie uložené jej vedeniu prijaté po vzniku uvádzanej škody, treba uviesť, že Všeobecný súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že z rozhodnutí Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob) (Národná komisia pre obchodné spoločnosti a burzu cenných papierov, Taliansko), ktoré jej boli poskytnuté Komisiou, vyplýva, že v rámci zvýšení základného imania, ku ktorým došlo v období od novembra 2014 do júna 2015 odvolateľka neinformovala investorov o použitej metóde, a stanovila cenu akcií na vyššej úrovni, ako stanovil znalec zodpovedný za jej určenie, v dôsledku čoho sa vedúci pracovníci odvolateľky stali predmetom správnych sankcií a vyšetrovania v trestnom konaní, ktoré sa začalo v roku 2017.[56] Preto podľa posúdenia Všeobecného súdu tieto sankcie prijaté po období predpokladaného vzniku škody iba potvrdzovali predchádzajúce konanie odvolateľky, ktoré bolo pravdepodobne príčinou straty dôvery jej zákazníkov.

47. Po tretie, pokiaľ ide o predchádzajúce zlyhanie banky Tercas[57], odvolateľka tvrdí, že toto zlyhanie nemohlo predstavovať rozhodujúcu príčinu predmetnej ujmy, keďže išlo o dlhodobo známu okolnosť a že z dôvodu tohto stavu zlyhania predchádzalo procesu zlúčenia banky Tercas a odvolateľky od roku 2014 nielen úplné pokrytie finančného deficitu banky Tercas zo strany FITD, ale aj dodatočné zásahy na konsolidáciu vlastného kapitálu a to tak banky Tercas, ako aj odvolateľky. Treba teda konštatovať, že tieto tvrdenia nepreukazujú, že finančná situácia banky Tercas nepredstavovala zlyhanie, ani že sa Všeobecný súd v tejto súvislosti dopustil zneužitia skutkových okolností alebo dôkazov.

48. Po štvrté, pokiaľ ide o náklady, ktoré vznikli v dôsledku opatrení na zmiernenie údajných negatívnych účinkov rozhodnutia Tercas[58], odvolateľka nepreukázala, že ak by toto rozhodnutie nebolo prijaté, nedošlo by k zníženiu vkladov alebo strát klientov, ani že by opatrenia na nápravu boli v skutočnosti prijaté v reakcii na straty osobitne spojené s uvedeným rozhodnutím, a nie s inými okolnosťami.

49. Vo štvrtom rade odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že považoval technické správy, ktoré predložila, teda jednu od audítorskej spoločnosti a druhú od univerzitného profesora, za nespoľahlivé bez toho, aby nariadil vypracovanie znaleckého posudku v zmysle článku 91 písm. e) a článku 96 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu.

50. Konštatujem však, že Všeobecný súd sa v napadnutom rozsudku neobmedzil na spochybnenie spoľahlivosti týchto správ. Naopak sa domnieval po prvé, že technická správa audítorskej spoločnosti nepreukazuje, že rozhodnutie Tercas bolo priamou a rozhodujúcou príčinou tejto ujmy, po druhé, že spoľahlivosť technickej správy univerzitného profesora bola oslabená skutočnosťou, že samotná táto správa pripustila, že odvolateľka utrpela v priebehu roka 2015 značnú stratu a že od konca roka 2016 bolo rozhodnutie Tercas len jedným z viacerých faktorov,

[54] Pozri bod 146 napadnutého rozsudku.

[55] Pozri bod 153 napadnutého rozsudku.

[56] Pozri bod 145 napadnutého rozsudku.

[57] Pozri bod 146 napadnutého rozsudku.

[58] Pozri bod 149 napadnutého rozsudku.

ktoré spôsobili údajnú ujmu, a po tretie, že tieto dve správy, ktoré sa navyše zakladali na dokumentoch predložených odvolateľkou, neobsahovali žiadnu právnu analýzu týkajúcu sa príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím Tercas a údajnou ujmou.[59]

51. V každom prípade sa mi znova zdá, že odvolateľka sa obmedzuje na spochybnenie posúdenia skutkových okolností zo strany Všeobecného súdu, pričom navrhuje nové posúdenie, bez toho, aby preukázala alebo aspoň namietala existenciu skreslenia skutkových okolností alebo dôkazov.

52. Okrem toho, pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého Všeobecný súd vylúčil predmetné technické správy bez nariadenia vypracovania znaleckého posudku, treba zdôrazniť, že posúdenie vhodnosti prijať opatrenie na zabezpečenie priebehu konania alebo opatrenie na vykonanie dokazovania patrí výlučne do právomoci súdov Únie, ktorý nie je povinný tak urobiť, ak rozhodne, že dôkazy predložené účastníkmi konania nie sú dostatočné na posúdenie existencie príčinnej súvislosti.

53. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem tretí odvolací dôvod zamietnuť.

Návrh

54. S ohľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odvolanie zamietol.

[59] Pozri body 156 a 158 napadnutého rozsudku.